

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

בעניין: 1. ק.צ. יחסי ציבור בע"מ

2. קובי צור

ע"י ב"כ עוה"ד צבי רוטמן

המעוררים

נגד

עומרי קיס

המשיב

ע"י ב"כ עוה"ד אייל אבולפיה

פסק דין

1

2

3 בפני ערעור על פסק דינו של בית משפט השלום (כב' השופט עדי הדר), שניתן בתא"מ

4 13-01-2013, במסגרתו התקבלה תובענה המשיב נגד המעוררים, וכן נגד חברת השם

5 יעזור בע"מ, על פי חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור

6 ולמקומות ציבוריים, התשס"א-2000 (להלן: "חוק איסור הפליה"), לקבלת פיצוי בגין

7 הפליה אסורה עקב מניעת כניסתו למועדון בתל אביב (להלן: "התובענה").

8

9

העובדות

10

11 1. המשיב, עומרי קיס (להלן: "המשיב") הינו יליד 1978, ערבי ישראלי. המעוררת

12 1, ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ (להלן: "המעוררת") ערכה בזמנים הרלוונטיים

13 לתובענה, מסיבות במועדון "ציין-ציין" (להלן: "המועדון"), שברח' התערוכה בת"א.

14 המעורר 2, קובי צור (להלן: "קובי" או "המעורר 2"), הינו בעל מניות ודירקטור

15

1. במעוררת

16

17

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

- 1 .2 ביום 25.10.12 הגיע המשיב למסיבה שהתקיימה במועדון. לאחר שהוזמן אליה
2 לטענתו על ידי יחצ"נית בשם גלי מטעם המערערת באמצעות מסרון. במסרון, מסרה
3 היחצ"נית למשיב שהיא רשמה אותו ברשימות של המסיבה, וכי עליו להודיע לסלקטור
4 בכניסה שהוא מגיע דרכה על מנת להיכנס.
- 5 לטענת המשיב, בהגיעו למועדון, הוא ביקש להיכנס, ומסר כי הוא רשום ברשימות של
6 גלי. המשיב נענה ע"י הסלקטור כי הכניסה היא ע"פ רשימות בלבד, וכי אין הוא מכיר
7 יחצ"נית בשם גלי. לטענת המשיב, סירובו של הסלקטור להכניסו למועדון היה בשל
8 מבטאו הערבי. בשלב זה, לטענת המשיב, התערב בשיחה המערער, שביקש לראות את
9 תעודת הזהות של המשיב. לאחר שראה את תעודת הזהות, הודיע המערער למשיב, כי
10 אין הוא יכול לבוא בשערי המועדון.
11
- 12 עוד טען המשיב, כי לאחר שעמד בפתח המועדון כשעה וחצי, במהלכה ביקש להיכנס
13 מספר פעמים למועדון, ובכל אחת מהן נענה בשלילה, עזב את המקום. האירוע צולם על
14 ידי המשיב.
15
- 16 לאור זאת, הגיש המשיב את התובענה לפי חוק איסור הפלייה על סך 60,000 ש"ח,
17 במסגרתה טען, כי הופלה "בשל היותו ערבי ו/או כהה עור ו/או זכר", וכן בגין עוולה
18 נזיקית חוקתית. התביעה הוגשה נגד המערערים, וכן נגד חברת השם יעזור בע"מ, אשר
19 הפעילה ו/או שימשה כבעלים ו/או החזיקה במועדון (להלן: "הבעלים").
20
- 21 .3 המערערים הכחישו בבית משפט קמא כי סרבו להכניס את המשיב למועדון בשל
22 היותו ממוצא ערבי, וכי אין כל מדיניות מפלה כלפי לקוחות ממוצא ערבי. הבעלים טענו,
23 כי המשיב טעה לחשוב ששמו נכלל ברשימות, כאשר בפועל הוא לא הופיע ברשימות.
24
25
26
27
28

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 17537-05-14 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

2

פסק דינו של בימ"ש קמא

3 4. בית משפט קמא קיבל כאמור את התביעה, וחייב את המערערים כמו גם את

4 הבעלים בפיצוי בסך 30,000 ש"ח, ביחד ולחוד.

5

6 בפסק דינו, עמד בימ"ש קמא על כך שהמחלוקת בין הצדדים הינה עובדתית, ולאור

7 העובדה שגרסאות בעלי הדין מתנגשות זו בזו, על בית המשפט להכריע ביניהן.

8 בימ"ש קמא ציין, כי כתב התביעה הוגש כשלושה חודשים לאחר האירוע הנטען, וכי

9 התובע לא צירף מכתב דרישה ששלח למערערים לאחר האירוע, ולכן קיים קושי להוכיח

10 את תביעתו. אולם, למערערים הייתה הזדמנות להציג גרסה נגדית כדי לסתור את

11 טענותיו של המשיב, שכן המשיב העביר למערערים סרט שצולם על ידו באותו ערב,

12 ואשר תיעד את האירוע, או חלק ממנו, אולם המערערים לא עמדו בנטל לסתור את

13 גרסת המשיב.

14 בימ"ש קמא קבע, כי קיים שינוי מהותי בגרסת המערערים משלב הכנת כתבי ההגנה,

15 דרך הגשת התצהירים והגשת הסיכומים, ובנוסף, כי העובדה שהמערערים לא זימנו

16 לעדות את ה"ה שיר פיקסלר ודניאל מזור, אשר בסרט שהוצג על המשיב, נראה כי הם

17 שוחחו עימו בעת האירוע, מהווה מחדל של המערערים שלא זימנו אותם לעדות, ומטה

18 את הכף לחובתם. בנוסף קבע ביהמ"ש, כי המערערים לא הגישו תצהירים של לקוחות

19 ערבים הנוהגים לפקוד את המועדון, בתמיכה לגרסתם כי אינם מפלים ערבים לרעה.

20 בנסיבות אלו, העדיף בימ"ש קמא את גרסתו של המשיב, לפיה ה"ה פיקסלר ומזור,

21 שהם עובדים אצל המערער, מנעו את כניסתו של המשיב למועדון עקב מבטאו הערבי.

22 בימ"ש קמא מצא להטיל את האחריות על המערערים גם יחד וכן על הבעלים, שכן

23 המערער עצמו ייחס לעצמו באופן אישי את אופן ניהול כניסת האורחים למועדון,

24 והייתה לו מעורבות אישית באירוע בו היה נוכח.

25

26 5. בימ"ש קמא היה ער לריבוי התביעות שהגיש המשיב בעבר כנגד מקומות בילוי,

27 אך קבע כי אין לייחס לעניין זה חסרון מבחינת התובע, שכן החוק נועד לצמצמם ככל

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 האפשר תופעות הפליה, והחלטתו של המשיב לעמוד על זכויותיו בעניין זה בכל פעם
2 שהן נפגעות, אינה צריכה להיזקף לרעתו.

3

4 6. ביהמ"ש העמיד את הפיצוי על סך 40,000 ש"ח. אולם, נוכח השיהוי הרב מצד
5 המשיב בהגשת התביעה (כשלושה חודשים לאחר האירוע), ובשל העובדה שהתביעה
6 הוגשה ללא פניה מוקדמת וניסיון לברר את העובדות עם המערערים - העמיד בית
7 המשפט את הפיצוי למשיב על סך 30,000 ש"ח בלבד.

8

9

טענות הצדדים בערעור

10

11

טענות המערערים

12 7. לטענת המערערים, המשיב כלל לא ביקש להיכנס למועדון, אלא שהה מחוץ
13 למועדון כשעה וחצי, במהלכן הוא הטריד את עובדי המקום תוך שהוא מצלם את
14 ההתרחשות. הסירוב להכניסו למועדון היה פרי התנהגותו הטרדנית, וללא קשר
15 למוצאו, חזותו, צבע עורו, או מינו.

16

17 המערערים שבים וטוענים שהמשיב הנו 'תובע סדרתי', שהגיש עד ליום הדיון כ-24
18 תביעות נוספות כנגד מקומות בילוי תחת אותה טענת אפליה. לטענתם הגעתו למקומות
19 אלו אינה בכוונה לבלות, אלא לצרכי "פרובוקציה מבוימת ומצולמת שתאפשר לו להגיש
20 תביעה נוספת". לטענתם, בהתנהגות זו המשיב עושה שימוש לרעה בהליכי משפט.
21 המערערים מפנים את ביהמ"ש לתביעה אחרת בה התנהגותו של המערער זהה למקרה
22 דנן (ת.א. 13-06-44557 עומרי קיס נ' אקסטרים טנגו הפקות בע"מ- להלן: "עניין
23 אקסטרים").

24

25

26 8. בנוגע לסרטון שצילם המשיב, טוענים המערערים כי כלל לא ניתן לראות שם
27 ניסיון של המשיב להיכנס למועדון. לטענתם, בימ"ש קמא לא צפה בסרטון המלא, שם

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

- 1 ניתן לראות שחלק ניכר מאורחי המקום הינם בעלי חזות מזרחית מובהקת ואף שחורי
2 עור, דבר השולל את טענת המשיב לפיה חזותו המזרחית היא שמנעה כניסתו.
3
4
5 9. עוד טוענים המערערים כי במועדון לקוחות רבים שהם ממוצא ערבי. יתרה מכך
6 הם טוענים, העובדה שהמשיב בילה במועדון נוסף המופעל ע"י אותם המערערים,
7 מהווה הוכחה לכך שאין בהתנהלותם משום הפליה.
8
9 10. בנוגע ליחצ"נית גלי, חוזרים ושבים המערערים על גרסתם כי אין יחצ"נית
10 העונה לשם זה, ואין הם יודעים מי היא אותה "גלי" אליה המשיב מתייחס בתביעתו.
11 לטענתם, גם בסרטון שהציג המשיב ניתן לראות שהוא קורא בשמו של המערער, ולא
12 מציין את שמה של גלי כלל. באשר למסרונים שבין גלי המתוארת לבין המשיב, טוענים
13 המערערים, כי ניתן לראות בהם כהוכחה לרמייה, שכן המשיב הודיע כי הוא מגיע עם
14 שני זוגות. התנהלות זו של המשיב לטענתם זהה לרמייה בה נקט המשיב בפרשת
15 **אקסטרים** דלעיל.
16
17 עוד טוענים המערערים, כי אף אחת מן החזקות המנויות בסעיף 6 לחוק איסור ההפליה
18 אינה מתקיימת במקרה דנן.
19 לטענתם, החזקה שבסעיף 6(1) לחוק איסור הפלייה אינה מתקיימת, שכן המאבטח
20 והסלקטור לא ביררו דבר בכניסה למועדון מלבד את גיל האורחים. החזקה שבסעיף
21 6(2) לחוק אינה מתקיימת, מאחר והמשיב כלל לא ניסה להיכנס למועדון, והחזקות
22 שבסעיפים 6(3)-(4) לחוק אינן מתקיימות גם הן, שכן ניתן לראות בסרטון שכל האנשים
23 נכנסים למועדון ללא התניות או עיכובים, למעט אדם אחד שלא ניתן להבין מהסרטון
24 מדוע סורב להיכנס. משלא מתקיימת אף אחת מהחזקות שבסעיף 6 לחוק, טוענים
25 המערערים כי נטל ההוכחה נותר על כתפי המשיב, וכי המשיב לא עמד בנטל זה.
26
27
28
29

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

טענות המשיב

- 1
- 2
- 3 11. לטענת המשיב, אין מקום להתערב בממצאים העובדתיים שנקבעו ע"י בימ"ש
- 4 קמא, שכן פסק דינו של בימ"ש קמא מבוסס היטב, ואין ערכאת הערעור נוטה להתערב
- 5 בקביעות עובדתיות של הערכאה הדיונית.
- 6
- 7 עוד לטענת המשיב, אין ממש בטענות המערערים לפיהן במועדון מבלים לקוחות ערבים.
- 8 עובדה זו אינה נתמכת בראיות.
- 9
- 10 המשיב מפנה את ביהמ"ש לפסה"ד בעניין **אקסטרים**, שם התקבלה תביעתו במקרה
- 11 דומה. לטענתו, יש לראות בקבלת התביעה הוכחה לכך שאין הוא תובע סדרתי ששם
- 12 לעצמו מטרה להקים תביעות סרק.
- 13
- 14 המשיב כופר בטענות המערערים לפיהן בסרטון ניתן לראות כי הוא לא ניסה כלל
- 15 להיכנס למועדון. לטענתו, ניתן לראות אותו מדבר מספר פעמים עם הסלקטור
- 16 והמאבטח שבכניסה, והדבר גם עולה מפסק דינו של בימ"ש קמא.
- 17
- 18 עוד טוען המשיב כי טענות המערערים סותרות אחת את השנייה, שכן בנשימה אחת הם
- 19 אומרים כי בכניסה למועדון אין צורך לומר "מילה וחצי מילה" על מנת להיכנס, ומנגד
- 20 טוענים שהמשיב כלל לא ניסה להיכנס למועדון. בנוסף הוכח, כי לא הייתה רשימה
- 21 בכניסה למועדון, וכי על מנת להכנס אליו, לא היה צורך להיות רשום ברשימה כלשהי.
- 22 לטענתו, מסקנת בימ"ש קמא לפיה היתה הפליה, התבססה על האמינות שייחס לו בית
- 23 המשפט, וכן התבססותו על הסרטון המדבר בעד עצמו.
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

דין והכרעה

2 12. לאחר שעיינתי בפסק דינו של בית משפט קמא, בהודעת הערעור, בעיקרי
3 הטיעון ובכל יתר המסמכים, ולאחר ששמעתי את הצדדים, אני סבורה כי במקרה זה
4 דין הערעור להתקבל.

5

6 13. אמנם הלכה היא, שערכאת הערעור אינה מתערבת בקביעות עובדתיות וקביעות
7 לגבי מהימנות, שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית, ששמעה את כל העדים והתרשמה
8 בהתרשמות בלתי אמצעית, אלא במקרים חריגים בהם הוכח בפני ערכאת הערעור כי
9 הקביעות היו בניגוד לראיות שהובאו בפני בית המשפט, או שהמסקנות מאותן ראיות
10 אינן מתיישבות עם ההיגיון וההלכות המשפטיות (ע"א 3601/96 בראשי ואח' נ' עיזבון
11 המנוח זלמן בראשי ז"ל, פ"ד נב(2) 582, להלן: "פס"ד בראשי").

12 ואכן לכאורה, מדובר במקרה זה בקביעות עובדתיות של בימ"ש קמא. אולם בדיקה
13 יסודית של כל הראיות והחומר שהיה בפני ביהמ"ש, לרבות הסרטון, מביאים אותי
14 לכלל מסקנה שיש לבחון את הדברים מחדש.

15

המתווה הנורמטיבי

16 14. סעיף 3(א) לחוק איסור אפליה, קובע את הכלל בדבר איסור אפליה באספקת
17 מוצרים ושירותים ציבוריים כדלקמן:

18 **"מי שעיסוקו בהספקת מוצר או שירות ציבורי או בהפעלת מקום**
19 **ציבורי, לא יפלה בהספקת המוצר או השירות הציבורי, במתן הכניסה**
20 **למקום הציבורי או במתן שירות במקום הציבורי, מחמת גזע, דת או**
21 **קבוצה דתית, לאום, ארץ מוצא, מין, נטיה מינית, השקפה,**
22 **השתייכות מפלגתית, גיל, מעמד אישי או הורות".**

23

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 סעיף 6 לחוק איסור הפלייה, קובע מקרים אשר בהתקיימם, קמה חזקה, כי הנתבע פעל
2 בצורה מפלה, כדלקמן:

3 "הוכיח התובע בהליך אזרחי לפי חוק זה אחד מאלה, חזקה שהנתבע
4 פעל בניגוד להוראות סעיף 3, כל עוד לא הוכיח אחרת:

5 (1) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום
6 ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לאחר שבירר פרטים
7 הנוגעים לעילות ההפליה המנויות בסעיף 3;

8 (2) הנתבע סירב לספק מוצר או שירות ציבורי, מנע כניסה למקום
9 ציבורי או סירב לתת שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה
10 המאופיינת לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, ולא סירב
11 כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים עם אותה קבוצה;

12 (3) הנתבע התנה הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום
13 ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת
14 לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, בקיום תנאי אשר לא
15 נדרש ממי שאינם נמנים עם אותה קבוצה;

16 (4) הנתבע עיכב הספקת מוצר או שירות ציבורי, כניסה למקום
17 ציבורי או מתן שירות במקום ציבורי, לנמנים עם קבוצה המאופיינת
18 לפי עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, ולא עיכב כאמור, באותן
19 נסיבות, את מי שאינם נמנים עם אותה קבוצה".

20 15. צירופם של שני הסעיפים הללו מוביל למסקנה כי המחוקק לא ביקש לשנות את
21 הכלל הבסיסי, המטיל את נטל הוכחת התביעה על התובע. נטל זה אינו משתנה גם
22 כשהתובע טוען להפלייתו (בג"צ 6778/97 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר
23 לבטחון פנים, פ"ד נח(2) 358, 368). כיוון שכך, מוטל על מי שמבסס את תביעתו על
24 החוק, להוכיח כי ההפליה כנגדו נעשתה בשל השתייכותו לאחת מהקבוצות או בשל
25 איפיונו על פי אחד המאפיינים המנויים בסעיף 3 לחוק.

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 יחד עם זאת, בשל הקושי להוכיח כי ההפליה נעשתה בשל אחת מהעילות המנויות
2 בסעיף 3 לחוק, קבע המחוקק, בסעיף 6 לחוק, מספר חזקות, המקלות על התובע לעמוד
3 בנטל זה, ודי כי התובע יצביע על אחת מהעילות המצויות בסעיף 3 לחוק.

4 **מן הכלל אל הפרט**

5 16. כעולה מפסק דינו של בימ"ש קמא, ביהמ"ש אינו קובע כי המשיב הוכיח את
6 גרסתו, אלא נסמך על כך, שהמערערים לא סתרו את גרסת המשיב. וכך בלשונו של
7 ביהמ"ש קמא:

8 *"טענות הצדדים תוארו בהרחבה, כיוון שהמחלוקת היא עובדתית, כאשר*
9 *הגרסאות של בעלי הדין מתנגשות זו בזו, ועל בית המשפט להכריע ביניהן.*
10 *כאשר כתב התביעה מוגש שלושה חודשים לאחר האירוע, והתובע אינו*
11 *מצרף מכתב דרישה שנשלח לנתבעים מיד לאחר האירוע, קיים קושי*
12 *מבחינת התובע להוכיח את תביעתו, שכן מן הסתם הצילומים שנערכו*
13 *במקום נמחקו, אם כי הנתבעים לא טענו כך במפורש.*

14 *אולם התובע אפשר לנתבעים להציב גרסה נגדית כדי לסתור טענותיו,*
15 *משהעביר לנתבעים לפני הגשת תצהירם סרט שצולם על ידו, שאין חולק*
16 *כי תיאר, גם אם לטענת הנתבעים באופן חלקי, את האירוע או חלק ממנו*
17 *באותו ערב".*

18 העולה מן האמור הוא, כי בית המשפט העביר את נטל ההוכחה על כתפי המערערים,
19 על אף שקבע שהמשיב לא הוכיח את גרסתו, ומבלי שדן וקבע באופן פוזיטיבי, כי אכן
20 הסרט שהוצג על ידי המשיב, או ראיות אחרות שהוצגו על ידו, מקימות את החזקות
21 הקבועות בסעיף 6 לחוק.

22 משמע, מרגע שביהמ"ש קבע כי המשיב לא הרים את הנטל הראשוני להוכחת הפליה,
23 וגם לא דן בשאלה האם המשיב הרים את הנטל להוכיח את אחת מהעילות המעבירות
24 את נטל ההוכחה על כתפי המערערים - לא היה מקום להעביר את נטל ההוכחה, ולא
25 היה מקום לקבוע שהמשיב הופלה.
26

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 על כן, במקרה דנן, סבורני, כי נפלה טעות בניתוח העובדות אשר הוצגו בפני בית
2 משפט קמא; כי המסקנות שנבעו מהראיות ומהעובדות שהוצגו בפני בימ"ש קמא הן
3 שגויות, וכי המשיב לא הרים את הנטל שהוטל עליו על פי חוק איסור אפליה, להוכיח
4 אפליה אסורה, ולא הוקמו אף אחת מהחזקות הקבועות בחוק המעבירות את נטל
5 השכנוע על כתפי המערערים.

6

7

הסרטונים שהוצגו על ידי המשיב

8 17. המשיב מבקש להסתמך על הסרטונים שהציג לביהמ"ש קמא, ואשר היו גם
9 בפני, ולקבוע כי די בהם כדי להוכיח גירסתו. בפסק דינו התייחס בימ"ש קמא
10 לסרטונים אלה, ובצדק ציין כי התרשם שהנכנסים למועדון הם בעלי חזויות שונות,
11 לרבות שחומי עור, נשים, גברים, בגילאים שונים, חלקם מטופחים, וחלקם מרושלים.

12 עוד קבע בימ"ש קמא, כי המשיב לא תיעד את ניסיונו להיכנס למועדון, והתחיל לצלם
13 רק בשעה 18:00, כשלושת רבעי השעה לאחר שהגיע למועדון. בשעה 18:00, המערער
14 נראה בסרטון, כאשר המשיב אומר לו "גבר אני מוזמן של קובי", ולאחר מכן, שיר
15 פיקסלר (אחד העובדים) משיב לו, "שקובי ישלח לי הודעה". מאוחר יותר, בשעה 25:00,
16 נראית ידו של המשיב - כשהוא רחוק מהכניסה - מציג למצלמה את תעודת הזהות שלו,
17 כאשר הוא לכאורה מניף אותה קדימה לכיוון מתחם הכניסה המגודר. עוד מציין בימ"ש
18 קמא, כי לאחר שצפה בסרטון כ-40 דקות, הורה למשיב לבחור את השלב הבא בסרט
19 שלדעתו מוכיח בצורה הטובה ביותר את טענתו. ביהמ"ש קמא מציין כי המשיב מצא
20 חלק בסרטון בו הוא צועק "אסור שיהיו הפליות", ושואל: "זה קובי?", אני לא נכנס
21 אז?" לאחר שלא עונים לו, הוא הולך. אינני סבורה שיש בכך כדי להוכיח דבר !

22

23 18. מעיון בסרטונים עולה כי מדובר בהסרטה באיכות ירודה ביותר, וקשה ביותר
24 להבין את הנאמר בהם. אין חולק, כי הסרטונים אינם מתעדים את האירוע כולו; כי
25 המשיב לא צילם את שאירע בכניסה למועדון בשעת הגעתו אליה - בשעה 30:23, אלא
26 רק את אשר אירע לאחר מכן, כשלושת רבעי שעה לאחר מכן, החל מהשעה 16:00 (עמי

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 5, מול השורה 19, בפרוטוקול הדיון מיום 5.2.2014. מהנ"ל אין כל הוכחה אפילו
2 ראשונית להפליה כלשהי.

3

4 לכל אורכו של הסרטון, ניתן לראות כי המשיב עומד לצד הכניסה למועדון, מעבר לגדר,
5 ולא בכניסה עצמה בתור, ככל באי המועדון. ניכר עוד, כי השומר בכניסה מכניס את
6 באי המועדון, חלקם באמצעות הצגת תעודת זהות, על פי רוב, מבלי לשוחח עם באי
7 המועדון כלל.

8

9

המשיב לא הרים את הנטל להוכיח הפליה בשל מוצאו

10 19. על פי הוראות חוק איסור אפליה, היה על המשיב להוכיח, כי מניעת כניסתו
11 למועדון הייתה מחמת היותו ערבי. לחלופין, היה על המשיב להוכיח אחת מהחזקות
12 הקבועות בסעיף 6 לחוק.

13

לטעמי, המשיב לא הוכיח לא זאת, ולא זאת.

14 ביחס להוכחת מניעת כניסתו של המשיב למועדון בשל היותו ערבי - המשיב לא הרים
15 את הנטל להוכיח, כי הוא בעל חזות ערבית או מבטא ערבי אשר בגללם מנעו את
16 כניסתו; לא הוכיח כי היה למי מהמעורבים ידוע או ברור שהוא ערבי.

17 ראוי להדגיש כי גם מצפייה בסרטון, והאזנה לקולו של המשיב לא ניתן להתרשם
18 שמדובר דווקא בערבי. חזותו לא נראית כשל ערבי ולא ניכר מקולו מבטא ערבי.

19 ודוק, גם בימ"ש קמא כאשר נדרש לזהות את המשיב מבין קהל המתדיינים, ציין
20 בפסה"ד כי לא ניתן היה לזהותו כערבי. יתרה מזאת בימ"ש קמא קבע כי למשיב כלל
21 אין מבטא ערבי בולט. ברי, כי על אחת כמה וכמה, מבטא זה לא היה בולט במועדון
22 ובסביבתו, בו יש רעשי רקע מוגברים.

23 העולה מן האמור הוא, כי המשיב לא הרים את הנטל להוכיח, כי נמנעה כניסתו בעקבות
24 הפלייתו כערבי. כעת, יש לבחון, האם המשיב הרים את הנטל להוכיח את אחת החזקות
25 הקבועות בחוק, המעבירות את הנטל להפרכת גרסתו, על כתפי המערערים.

11 מתוך 19

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 17537-05-14 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

2

המשיב לא הוכיח את החזקות הקבועות בחוק

3 20. סעיף 6 לחוק קובע כאמור חזקות אשר בהתקיימן, הנטל עובר על שכס הנתבע
4 להוכיח כי לא פעל בניגוד לחוק. החזקות הרלוונטיות לענייננו, הן אלה המופיעות
5 בסעיפים 6(1), 6(2), 6(3) ו-6(4) לחוק, כדלקמן:

6 החזקה שבסעיף 6(1) לחוק יכולה לקום אם המערערים מנעו כניסתו של המשיב
7 למועדון, לאחר שביררו פרטים הנוגעים לעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, דהיינו
8 למוצאו, דתו, ללאום שלו וכד'.

9 החזקה שבסעיף 6(2) יכולה לקום כאשר הוכח כי המערערים מנעו כניסת המשיב
10 מחמת אחת העילות, ולא סירבו כאמור, באותן נסיבות, למי שאינם נמנים עם אותה
11 קבוצה;

12 החזקה שבסעיף 6(3) לחוק יכולה לקום אם המערערים התנו כניסתו של המשיב לפי
13 עילה מעילות ההפליה המנויות בסעיף 3, והתנו כניסתו בקיום תנאי אשר לא נדרש ממי
14 שאינם נמנים עם אותה קבוצה;

15 והחזקה שבסעיף 6(4) לחוק יכולה לקום אם המערערים עיכבו כניסתו של המשיב, ולא
16 עיכבו כאמור, באותן נסיבות, את מי שאינם נמנים עם אותה קבוצה.

17

18 21. נוכח הסרטונים שהוצגו, סבורני, כי המשיב לא הצליח להרים את הנטל כי הוא
19 הופלה בכניסה למועדון, שכן כאמור הוא לא הוכיח קיומה של אחת החזקות הנ"ל.
20 המשיב לא צילם ולא תעד את שאירע בשלושת רבעי השעה הראשונה, מיד עם הגעתו
21 למועדון, שאז יש להניח שניסה להיכנס למועדון. מדובר בהתנהלות תמוהה ביותר. ברי,
22 כי מאחר ומדובר במשך זמן ניכר בו היו יכולים לקרות אירועים רבים אשר רלוונטיים
23 ביותר לתוצאה הסופית של אי כניסתו של המשיב למועדון.

24 יתרה מזאת, המשיב נחזה לעמוד ברוב הזמן בצד הכניסה למועדון, ולא בתור לכניסה
25 למועדון, ככל באי המועדון. גם בעניין זה, התנהלותו של המשיב תמוהה ביותר, שכן

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

- 1 חזקה היא, שאדם המעוניין להכנס למועדון יגיע לשערי המועדון וימתין בתור ככל באי
2 המועדון, ולא יעמוד במרחק מהכניסה, לצד הגדרות.
- 3 עוד יוסף, כי כפי שקבע בימ"ש קמא, בעדותו של המשיב נרשמו סתירות, כאשר תחילה
4 הצהיר, שנאמר לו שהוא הגיע דרך "קובי" (אותו השם שאמר בהקלטה), ואולם כאשר
5 עומת עם תוכן המסרונים שצירף לכתב התביעה, העיד, כי למעשה הוזמן לעל ידי
6 היחצ"נית בשם גלי שהגיע דרכה.
- 7
- 8 בנסיבות אלה, לא מתקיימת החזקה שבסעיף 6(1) לחוק, שכן לא הוכח, כי המערערים
9 ביקשו לברר פרטים כלשהם לגבי מוצאו של המשיב, או כי היה בידם לזהות את מוצאו.
10 ודוק, גם שמו של המשיב אינו שם המזוהה כשם ערבי, אלא כשם יהודי; בתעודת הזהות
11 של המשיב לא קיימת אינדיקציה להיותו ערבי, ולא הוכח, כי המשיב זוהה כערבי על
12 ידם.
- 13
- 14 כך גם לא מתקיימת החזקה הקבוע בסעיף 6(2) לחוק, שכן מהסרטון שהוצג על ידי
15 המשיב, היו גם אנשים בודדים וגם קבוצות אשר לא הותרו להכנס למועדון, וכאשר גם
16 כאלו עם חזית מזרחית או כהת עור הותרה כניסה למועדון. על כן, לא קמה החזקה
17 הקבועה בסעיף 6(2) לחוק.
- 18
- 19 גם החזקות הקבועות בסעיפים 6(3) ו-6(4) לחוק, אינן מתקיימות, שכן גם חלק מבאי
20 המועדון הציגו תעודת זהות. לא הוכח כי המשיב קיבל יחס אחר מבאי המועדון, ולא
21 הוכח, כי המשיב נדרש להציג תעודת זהות. בנוסף, החסר הראייתי המשמעותי בגירסתו
22 של המשיב נובע מבחירתו שלא להציג את האירועים בשלושת רבעי השעה הראשונה עם
23 הגעתו למועדון, שהם החשובים. דוקא אי הצגת צילום מרגע הגעתו למועדון – יכולים
24 ללמד שמא היה בתיעוד פרק זמן זה, כדי לסתור את טענותיו. אל לנו לשכוח שלא מדובר
25 באדם שלא נוהג לתעד אירועים מסוג זה מרגע הגעתו למועדון. די לעיין בפסיקה לגבי
26 תביעותיו הקודמות (ראה בענין זה ע"א 548/78 שרון נועה נ' לוי יוסף, פ"ד לה(1) 736).
- 27

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

2 בנסיבות אלה, לא קמה אף אחת מהחזקות בחוק, המצדיקות את העברת נטל ההוכחה
3 מכתפי המשיב, לכתפי המערערים. על כן, קביעת בימ"ש קמא שהמערערים לא העמידו
4 גרסה חלופית אמינה לגרסת המשיב - אינה יכולה לעמוד, שכן על פי החוק, תחילה היה
5 על המשיב להרים את הנטל, לפחות לכאורה, לקיומן של החזקות, ואת זאת לא עשה.

6

7 22. יחד עם זאת, לא נעלמה מעיני קביעתו של בימ"ש קמא, כי המערערים העלו
8 הסברים שונים למניעת כניסתו של המשיב - כאשר תחילה טענו, שהמועדון היה
9 בתפוסה מלאה, ועל כן היה על המשיב להמתין בתור כדי שיתפנה מקום; לאחר מכן
10 בתצהירו של המערער עלתה גרסה חדשה לפיה המשיב ביקש להיכנס למועדון ללא
11 תשלום באמצעות אישור של המערער, ואישור זה לא ניתן, שכן המערער לא הכיר את
12 המשיב.

13 דא עקא, אינני סבורה כי שינוי גרסאות זה אמור לעמוד בעוכריהם של המערערים,
14 בעיקר כאשר המשיב המתין שלשה חודשים עד להגשת התביעה, ולכן הדבר אינו אמור
15 לשנות את עצם העובדה שהמערער לא העמיד את הנטל הבסיסי כדי להוכיח הפליה,
16 וגם לא העמיד את החזקות המצדיקות את העברת הנטל על שכם המערערים.

17

18 אני סבורה, שדווקא השינוי בגרסאותיו של המשיב הן אלו שבהן היה על בימ"ש קמא
19 להתמקד, בפרט כאשר מדובר מבחינת המשיב באירוע "מיוחד", ואילו מבחינת
20 המערערים מדובר ביום שגרתי וסטנדרטי, כאשר עשרות, אם לא מאות אנשים, מגיעים
21 לשערי המועדון, ובוודאי שבנסיבות אלה קשה לזכור במדויק את נסיבות כניסתו או אי
22 כניסתו של אדם כזה או אחר.

23

24 23. די באמור לעיל כדי לקבוע כי דין הערעור להתקבל, שכן המשיב לא עמד בנטל
25 להוכיח את תביעתו. יחד עם זאת, אני סבורה שיש ליתן משקל לעובדה שהמשיב
26 הגיש למעלה מ-20 תביעות דומות נגד מועדונים שונים על פי חוק איסור הפליה.

27

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

2

התביעות הנוספות שהגיש המשיב

24. בטרם אתייחס לכך שמדובר בתובע סדרתי, ראוי לצטט מדבריה של כב' השופטת טל לוי מבימ"ש השלום בתל-אביב, בתביעה דומה שהגיש המשיב בתא"מ 20240-01-13 עומרי קיס נ' ניר ממון בית, אשר יפים לענייננו:

6 *"...תופעת ההפליה במועדונים היא תופעה בזויה, נפסדת ואשר יש*
7 *להוקיעה מכל וכל. אין פסול כמובן במי שהחליט לתבוע באופן סדרתי*
8 *ועקבי כל מועדון אשר מנע או עיכב מתן שירות למבלים פוטנציאליים*
9 *מחמת צבע עור, השתייכות לאומית או אתנית, גיל, מגדר וכיוצא באלו."*

10 ואולם, אין להתעלם גם מהמשך הדברים של ביהמ"ש בעניין זה, שקבע באופן פסקני
11 כדלקמן:

12 *"...דא עקא כי מסקנתי הברורה שהתובע אינו נמנה על האחרונים.*
13 *נדמה כי התובע שם לעצמו למטרה לתבוע כל מועדון אשר הוא בא*
14 *בשעריו וזאת גם אם נמנעה כניסתו או עוכב בכניסה מטעם ענייני*
15 *אמיתי. התובע ניהל ההליך תוך שאינו נותן לעובדות לבלבל אותו – כך*
16 *שגם כאשר הונחה בפניו תמונה עובדתית אותנטית של נתבע המנהל*
17 *מועדון המעודד באופן ברור מגוון תרבותי ואתני – הוא המשיך לעשות,*
18 *מה שנדמה כניצול ציני של חוק איסור הפליה."*

19 יצוין, כי בפסק דין זה ביהמ"ש אף התייחס להתנהלותו הקלוקלת של המשיב.

20 25. אני סבורה כי בנסיבות אלה אין מקום להתעלם מהתמונה הכוללת כאשר
21 המשיב פעל להגיש בנוסף לתובענה שנדונה בפני בימ"ש קמא, עוד למעלה מ-20 תביעות
22 לפי חוק איסור אפליה, לבתי המשפט השונים.

23 26. בפסק דין אחר שניתן על ידי בימ"ש השלום בתל אביב – תא"מ 20298-01-13
24 עומרי קיס נ' א.מ.א לימן החזקות בע"מ (פורסם בנבו) (כב' השופט אריאל צימרמן)

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 (להלן: "עניין לימן"), עמד ביהמ"ש על כך כי גם שם המשיב לא צילם את מחצית
2 השעה הראשונה של הגעתו למועדון נשוא התביעה, אלא רק את שאירע לאחר מכן.
3 וכך ציין ביהמ"ש בפסק דינו:

4 "טרם שנעמיק יותר בטיעוני הצדדים, יש להידרש להתנהלותו הדיונית
5 החריגה של התובע. המדובר בהתנהלות כה בעייתית, שכשלעצמה יש
6 בה כדי להצדיק את דחיית תביעתו. אציין אך אחדים מתוך מחדליו:

7 אי הצגת הסרט (החלקי) שצילם התובע בהיחבא בפתח המועדון: על
8 המגיש תביעה בסדר דין מהיר לגלות ולצרף את כל ראיותיו לכתב
9 התביעה. התובע טען לקיומו של "תיעוד מערב האירוע", ברם לא צירפו
10 ולא מסרו לנתבעת. מאמצים של הנתבעת לזכות בצפייה בסרט לא צלחו.
11 נדרשו מספר החלטות שיפוטיות, עד שהתובע המציא לבסוף את הסרט.
12 ואכן, מצפייה בסרט הוברר מדוע לא רצה להציגו. ראשית, איכות השמע
13 היא דלה במיוחד, ומקשה על השמיעה ועל קביעת ממצאים על יסוד
14 הסרט. שנית, בסרט ניתן לצפות גם באחרים (שאין כל טענה כי מוצאם
15 כמוצאו של התובע), שאינם מוכנסים למקום, בצד אחרים הנכנסים.
16 שלישית, מתברר כי הסרט כלל אינו מקיף את כמחצית השעה
17 הראשונה של האירוע, שהיא ללא ספק חיונית להבנת שהתרחש לא
18 פחות ממחצית השעה האחרת שצולמה... כל ניסיונותיו הראשונים של
19 התובע להיכנס, שיחת הטלפון שניהל לפי הנטען בערבית, שהיא
20 שהניעה את השומרת שלא לאפשר את כניסתו – אינם מתועדים. אין
21 תימה כי התובע ניסה עד כמה שניתן לדחות את המועד שבו ימסור את
22 הסרט לעיון הנתבעת, ודאי לאחר שנדרשה להגיש את תצהירי האומות
23 מטעמה... בכל מקרה, דרך הבאת הסרט הביאה לישיבה מיותרת,
24 החלטות מיותרות, ולעיכוב בקידום הדיון".

25

26

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1

2 עוד עמד ביהמ"ש בעניין לימן על כך שהמשיב לא הציג וחשף את התביעות האחרות
3 האחרות שהוצגו על ידו, אף שהתבקש לעשות כן, כדלקמן:

4 **"...אי הצגת התביעות האחרות שהגיש התובע: כפי שציינתי כבר**
5 **באחת ההחלטות במהלך הדיון, העובדה שאדם הגיש מספר רב של**
6 **תביעות בטענת הפליה אינה מלמדת כמובן באופן אוטומטי שטענותיו**
7 **כזב הן: ייתכן הרי גם שהופלה שוב ושוב, שכן אלו הם פני הדברים**
8 **בחברתנו, והוא מביא את תביעותיו הצודקות בזו אחר זו לבית המשפט.**
9 **עם זאת, על מנת שניתן יהיה להבחין בין תביעות סרק סדרתיות**
10 **לתביעותיו של מי שאכן מופלה שוב ושוב, זכותו של הנתבע לקבל לידי**
11 **העתק אותן תביעות. בא כוח התובע, בדיון מיום 9.9.13, אף לא חלק על**
12 **כך. ברם חרף ניסיונות חוזרים של ב"כ התובע לקבל מידי מרשו את**
13 **התביעות (תשע או עשר במספר, לטענת התובע עצמו), לא עלה הדבר**
14 **בידו אלא לאחר עיכובים לרוב, עד כדי כך שאפילו בישיבה המקדמית**
15 **מיום 6.1.14 טרם נאסף כל החומר, ואף כשנאסף – חסר הוא את עיקר**
16 **התביעות, ללא כל הסבר, ובאופן שאך מותר תהיות לגבי אותנטיות**
17 **טענותיו של התובע להפליה חוזרת".**

18 בנוסף, גם בעניין לימן, גרסתו של המשיב הייתה כי הוא הוזמן למועדון על ידי יחצ"נית
19 בשם גלי, וכי הוא יצר עימה קשר ואמר כי יגיע למועדון יחד עם עוד שני זוגות חברים.
20 בפועל, כמו גם במקרה שלפני, המועדון לא הכיר יחצ"נית בשם גלי, והמשיב הגיע בגפו
21 למועדון, ולא הביא עימו לעדות אילו מחבריו אשר הוזמנו לכאורה גם הם למועדון.

22 גם בעניין לימן, מצא ביהמ"ש לנכון להתייחס להתנהלותו הדיונית של המשיב, ודי לעיין
23 באשר נכתב שם.

24 אני סבורה שעצם העובדה שאדם הוא תובע סדרתי, שמגיע למועדון לא במטרה להיכנס
25 כאחד האדם במטרה ליהנות, אלא כדי לעמוד שעה ארוכה מחוץ למועדון, כאשר הוא

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

1 טוען שהוזמן, אך לא מצליח להוכיח זאת – עומד בחוץ ומתעד את הבאים והולכים –
2 מלמדת כי הוא לא בא כדי ליהנות מהמועדון.

3

4 27. אכן, ולמותר לציין, עיקרון השוויון ועיקרון איסור ההפליה הינם עקרונות אשר
5 יש להעלותם על נס, וחובה ושומה על בתי המשפט לפרוש על נפגעים הבאים בשעריו את
6 ההגנות הקבועות בחוק איסור אפליה. דא עקא, שחוק זה, והוראותיו ביחס לנטל
7 ההוכחה, לא נועדו לשמש ככלי לשם ניצול לרעה של הליכי משפט, כדי לסטות
8 מהעיקרון הבסיסי של "המוציא מחברו עליו הראיה" (בג"ץ 6778/97 האגודה לזכויות
9 האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים, פ"ד נח(2) 358).

10

11 **בנסיבות אלו, ולאור כל האמור לעיל, הערעור מתקבל.**

12

13 **סוף דבר**

14 הערעור מתקבל.

15 המשיב ישא בהוצאות המערערים בסך 20,000 ש"ח.

16 הפקדון שהופקד על ידי המערערים יוחזר להם על ידי בא כוחם.

17 **המזכירות תעביר העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.**

18

19

20

21 ניתן היום, 3 באוגוסט 2015, בהעדר הצדדים.

22

**בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים
אזרחיים**

ע"א 14-05-17537 ק.צ. יחסי ציבור ויזמות בע"מ ואח' נ' קיס

3.8.2015

בפני כב' השופטת רות לבהר שרון

רות לבהר-שרון, שופטת

- 1
- 2
- 3
- 4